

یک شهروند یونانی در حال گدایی در برابر
ساختمان وزارت دارایی کشور یونان

۲۸ سپتامبر ۲۰۱۱

در کشورهای خود می‌تواند در آینده روند همگرایی اروپایی را با موانعی روبه‌رو سازد. با وجود تعدیل بحران اقتصادی اروپا، هر یک از این سه عامل که خود محصول بحران بوده‌اند، می‌توانند در آینده روند همگرایی اروپایی را تحت تأثیر قرار دهند. اعتماد مردم و نخبگان اروپایی به روندهای فراملی همواره یکی از دلایل تقویت همگرایی بوده است. اما این مسائل باعث شده است تا

هم مردم و هم سیاستمداران اروپایی خواه ناخواه با دیده تردید به روند همگرایی بیندیشند. اگرچه همگرایی اروپایی دارای مبنایی و اصول مستحکمی است که به راحتی نمی‌توان از فروپاشی آن دم زد، اما بدون تردید نگاه مردم و نخبگان اروپا و حتی جهان به فرآیند همگرایی اروپایی، پس از بحران اقتصادی کمی فرق کرده است و دیگر مانند گذشته در این زمینه امیدواری وجود ندارد. این که این مسئله به چه میزان بتواند بر روند همگرایی تأثیر بگذارد بیش از هر چیز به روند تحولات آتی و چگونگی رفع کامل بحران اقتصادی بستگی دارد.

کشورهایی مانند یونان، غنی شدن دیگر کشورهای اروپایی را به قیمت فقیر شدن خود می‌دانند و انگلیس و فرانسه نیز تا حدودی از قدرتیابی آلمان در مقابل تضعیف خود (در حوزه اقتصادی) نگران هستند

در طی سال‌های گذشته در انتخابات ملی و محلی شاهد رشد آرای خود بوده‌اند. در برخی کشورها حتی این احزاب توانسته‌اند اکثریت کرسی‌های مجلس را نیز به خود اختصاص دهند. از آنجایی که بیشتر این احزاب با همگرایی اروپایی مخالف هستند و طرفدار سیاست‌های ملی‌گرایانه می‌باشند، قدرتیابی آنها از دو جنبه حائز اهمیت است: نخست اینکه قدرت یابی این احزاب بیش از هر چیز نمایانگر نارضایتی مردم کشورهای اروپایی از سازوکارهای اتحادیه اروپا و روند همگرایی است. نکته دوم و مهم‌تر این که، قدرت یابی این گروه‌ها و رسیدن به مقام تصمیم‌گیری

اروپا حائز اهمیت است، این است که دیگر برخلاف گذشته روند همگرایی را نمی‌توان در قالب دیدگاه‌های لیبرالیستی و کارکردگرایانه مورد بررسی قرار داد که بر روی همکاری‌های فنی و دستاوردهای مطلق تأکید می‌کنند. بلکه باید بیش از گذشته دیدگاه‌های رئالیستی را درباره همگرایی مد نظر قرار داد. در طول چند سال گذشته، بیش از هر زمان دیگری در روند همگرایی اتحادیه اروپا شاهد نگرانی کشورهای این اتحادیه از بالا بودن دستاوردهای دیگران و پایین بودن دستاوردهای خود (یعنی توجه به دستاوردهای نسبی) بوده‌ایم. کشورهای مانند یونان، غنی شدن دیگر کشورهای اروپایی را به قیمت فقیر شدن خود می‌دانند و انگلیس و فرانسه نیز تا حدودی از قدرتیابی آلمان در مقابل تضعیف خود (در حوزه اقتصادی) نگران هستند.

ج. نکته سوم اینکه با تشدید بحران شاهد افزایش استقبال مردم از گروه‌های راست‌گرای افراطی بوده‌ایم. در بیشتر کشورهای عضو اتحادیه اروپا، احزاب و گروه‌های افراطی